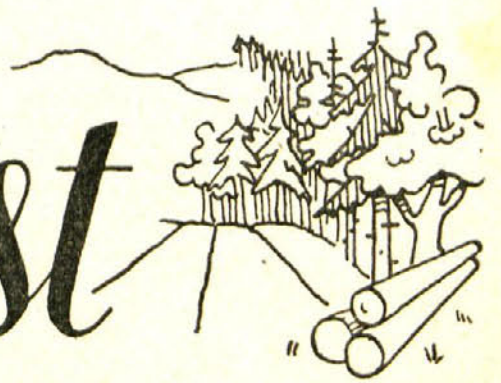

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

Leto I. — Stev. 7

NOVO MESTO, 30. marca 1950

Izhaja tedensko

TAKO SMO VOLILI

»Kaj takega pa še res ne!« so marsikje dejali, ko so ogledovali okrašene vasi in naselja po novomeškem okraju. Množični sestanki po vaseh so resnično razgibali ljudi na vasi. Lahko bi rekli, da ni vasi, ki se ne bi pripravila na volitve v zvezno skupščino. Saj to pa tudi ni vsakdanja reč. Ljudje se bodo izrekli za svoje vodstvo, ki jih bo vodilo po nadaljnji poti v izgradnji socializma. Pa ne samo to, ampak kar je glavno, ljudje bodo dali sami sebi priznanje za vse napore in odpovedi v življenju ob ustvarjanju lepšega in boljšega življenja delovnemu ljudstvu. Vse organizacije od Osvobodilne fronte, Antifašistične fronte žena, Zveze borcev pa tja do mladine in pionirjev so tekmovali, kdo bo več naredil in kdo bo lepše okrasil svojo vas in svoje voliše. Zelenje, spomladanske cvetice, zastave, preproge vse to se je uporabilo za okrasitev hiš in poslopij, med temi dekoracijami pa so se vrstile slike naših kandidatov, najboljših borcev za izpolnitev naše petletke, to je našega nezavisnega in svobodnega življenja.

Že v soboto je bilo vse praznično. Kjerkoli imajo radio, se je ta razlegal po vasi in dramil še one, ki so se nekako obojavljali oditi na delo za krasitev naselij. Nekateri, posebno mladina, je odšla na vidnejše vzpetine, kjer so pripravljali grmade za kresove, ki bodo na večer oznanjali po celi slovenski zemlji: »Jutri je dan našega veselja, ko bomo vsemu svetu dokazali, da smo enotni in vztrajni v svojem delu. Nemažno bomo nadaljevali z delom za dobiti slovenskega in jugoslovanskega delovnega ljudstva. In še nekaj, ti kresovi naj oznanjajo vsem, da se nadaljuje borba, borba s naravo, borba za večjo storilnost, borba za večji hektarski donos, borba proti vsem špekulantom in saboterjem in borba proti vsem nasprotnikom našega mirnega dela za napredek in socializacijo našega gospodarstva.

V Dolenjskih Toplicah so na predvečer prižgali kar 9 kresov, v Podhosti 2, v Podturnu 6 kresov, na Dvoru 4 kresove. Na Vinjem vrhu nad Belo cerkvijo so goreli 3 kresovi, mladina pa je pela partizanske pesmi. Ljudje so rekli, da je prav tako kot je bilo za časa partizanov. Tudi Jablan ni hotel zaostati za drugimi in je imel 2 kresova.

Porodil se je 26. marec, dan volitev. Marsikaterega mladince in mladinko je čudno zagrabilo pri srcu. To je dan mojih prvih volitev, dan ko postanem sodelujoč državljani naše slavne in borbene socialistične Jugoslavije. Praznje se je oblekel, pripel najrazličnejša odlikovanja in značke iz nešteti delovnih akcij, ter odšel že v jutranjih urah na zborna mesto. Na vsa volišča je prišla mladina organizirano in če je le bilo možno s harmoniko, da je pokazala svoje veselje. V mnogih vaseh so napravili v zgodnjih jutranjih urah budnice. Dvor

in Gaberje sta imela prav lepo budnico, v kateri je korakalo staro in mlado z napisanimi gesli.

Volišča so bila z velikim lepotnim občutkom okrašena. Nikjer ni bilo opaziti posnemanja, vsako voliše je imelo svojo posebnost. Na Dvoru imajo krasen slavolok, v Podturnu 30 metrov visok mlaj, v Novem mestu kaže na trgu delavec svojo ogromno pest informbirojevskim razbijačem, v Gaberju so imeli ogromen napis: »Volimo za skupnost!«. Za Brusnece bi lahko rekli, da je najlepše in najokusnejše okrašeno voliše, dočim pa so v Novem mestu v osnovni šoli imeli najpomembnejšo okrasitev volišča. Po nekaterih voliščih so imeli velike table, kjer so sproti zabeleževali uspeh volitev. Skoraj na vseh voliščih so bili postavljeni radio aparati, ki so ljudem oznanjali rezultate volitev iz cele Slovenije. Te oddaje so ljudje zelo radi poslušali.

Velika večina volilcev je že v prvih jutranjih urah izvršila svojo državljansko dolžnost. V Novem mestu so stale dolge kače volilcev pred volišči. Novomeščani so s tem dokazali, da znajo čakati tudi takrat, ko se nič ne dobi, ampak samo da, in to svoj glas za nadaljevanje politike miru in izgradnji socializma. V Ločni so prišli vsi mladinci ob 7. uri zjutraj na voliše s harmoniko, v Straži so prišle skupno naše žene kar z otroki, da so jim pokazale, kako se voli. V Šmihelu pri Novem mestu so prikoralali prvi na voliše gasilci, prav tako v Podturnu.

Prvo voliše, ki je imelo 100% udeležbo, je bilo v Novem mestu v osnovni šoli in to že ob 10. uri. V Šmihelu so imeli 94% udeležbo že ob pol 10. uri. Podturnen je imel do 10. ure 82% udeležbo, Vavta vas 81%, Toplice pa do devete ure 72%.

S posebnim navdušenjem sta volila v Straži 64letni Antonič Anton in njegova 57letna žena. Zadovoljno in ponosno je volila v Toplicah ob pol devetih 82letna Bukovec Neža iz Gornjega Gradšča. V Podturnu so prišli prvi na voliše 80letniki in takoj izpolnili svojo državljansko dolžnost. Knafelj Jože sedemdesetletnik, je prišel med prvimi na voliše v Dvoru. V Gaberju pa so prišli najstarejši kar skupaj, Mežnar Neža, stara 77 let, ki hodi ob palici, 75letna Rajk Urša in 81letni dedek Franc Bedek je s ponosom dejal: »Moj sin in 2 njegova sinova sta se borila v partizanih. Jaz takrat nisem mogel iti z njimi, zato pa danes, ko volimo naše voditelje, tudi jaz volim in to take, ki so se skupno z mojim sinom in vnuki borili za našo svobodo. Jaz sem za našo Vido.« Takih primerov imamo nešteto.

Po izvršeni državljanski dolžnosti so odšli v nekaterih vaseh na prostovoljno delo. Tako so v Toplicah odšli vsi gostinski nameščenci na prostovoljno delo za zgraditev zdraviliškega paviljona, eni pa na zdraviliško ekonomijo. Iz

Poljan je odšlo 14 tesačev v gozd sekati les za zadrugi dom. Mladina iz Podhoste je odšla po volitvah na delo v Zadrugo. Kovinarji iz Novega mesta so odšli z vsem svojim orodjem in aparati na delo v obdelovalno zadrugo. S tem so najbolje dokazali, da razumejo našo borbo in te volitve.

Prebivalci vasi Žvirče so poslali svojemu okrajnemu sekretarju naslednje pismo: »Tovariš sekretar! Zahvaljujemo se vam za obdržani sestanek, katerega ste imeli v naši vasi Žvirče.

Naprošamo vas, da bi nas v kratkem zopet obiskali in se pogovorili o vprašanjih, katerih ne zna nihče bolje ob-

razložiti. Kljub temu, da ste ogromno zaposleni z delom, smo trdno prepričani, da nam tega ne boste odrekli. Da pa vas ponovno nadlegujemo, je to zato, ker sami vidimo, da smo ravno tako potrebni politične vzgoje kakor se lačenemu prileže kosček kruha. Ker pa smo med tednom zaposleni z delom in se čez dan vsakdo tako utruja, da se mu prileže počitek, vas naprošamo, da pridete na nedeljo.

Predsednik KLO Ignac Pugelj
Predsednik VOOF Papež.

Iz tega pisma se točno vidi, da je bila naša vas temeljito razgibana. Tak je torej bil dan volitev 26. marca. z. j.

Kje so se prekalili

naši mladinci?

Vsako leto odhajajo naši mladinci v Jugoslovansko armado na odsluženje vojaškega roka. Odhajajo neizkušeni, nerazgledani, vračajo se pa po dveh, treh letih čisto novi ljudje. Spoznaš jih po njihovem delu in govorjenju. S kakšnim zanosom govore o domovini, o Partiji, o enotnosti jugoslovanskih narodov, o graditvi socializma itd!

Udovčev fant iz Vrhovega pri Mirni peči je bil tri leta v Makedoniji. Ko govoriš z njim, se ti zdi kot brat, ki je padel v partizanih. Pogumno se spusti v diskusijo na masovnem sestanku, da pove ljudem, kako je v Makedoniji, kako so tamkaj krenili na široko pot zadrugištva, kako se stoletja tlačeni narodi sedaj svobodno razvijajo. Zadrugi domovi so središče vasi, kjer se Makedonci kulturno dvigajo. Ljudje zmagujejo z glavami, toda kar je povedal domač fant, le verjamejo. Včasih mu tudi oporekajo, pa zna jasno in dobro odgovoriti.

O Armiji govori z velikim ponosom, veseli se vsega, česar se je naučil. Mislim, da bo Udovčev fant še naprej ostal tako trden in bo bodril svoje mlade prijatelje, ki so prišli skupaj z njim iz vojske.

Lep primer zavednega fanta je tudi Anderličev Jože iz Zbur. Ko je bil še v vojski, se je pogosto zanimal, kako je kaj z razvojem zadrugištva v domačem kraju. Kar začudiljo so se doma, saj se vendar prej ni zanimal za take stvari. Čim je prišel domov, ni pozabil svoje naloge, ampak vedno prav pridno pripoveduje svojim sovaščanom, kaj je vse videl po domovini in kakšna bodočnost nas čaka v kmečko-obdelovalnih zadrugah.

Hočevarjev Jože iz Brezovice pri Stopičah je bil nemiren fant, da je celo na mladinskih sestankih delal nered. V vojski se je čisto izpremenil. Prišel je domov kot podoficir Jugoslovanske armade. Ko se razgovarjaš z njim, se moraš čuditi, odkod ima toliko znanja in tako širok razgled na svet.

Tovariš Gole iz Globodola, si je takoj po prihodu iz vojske naložil kar težke naloge. Vzpostaviti mladinsko organizacijo, poživeti ostale organizacije in pridobivati kmete za zadrugištvo. Gole je dosegel že kar lepe uspehe, ki ga bodo gotovo vzpodbujali še k nadaljnjemu delu.

Zupančičev Tone v Mirni peči je odšel še zelo mlad v armado. Kmalu pa je pisal domov: »Mama, pred vsemi sem bil pohvaljen, ker sem imel najbolje očiščeno orožje.«

Nešteto imamo primerov, da se demobilizirani borci požrtvovalno posvečajo delu v mladinski organizaciji in pri predvojaški vzgoji. To kaže center predvojaške vzgoje v Stopičah, kjer ga vodi Žagar Mihael. Luzar Martin iz Jugorja pri Gaberju pa poleg sodelovanja pri predvojaški vzgoji in v mladinski organizaciji, sodeluje tudi pri gospodarskih akcijah Krajevnega ljudskega odbora.

V Budganji vasi pri Žužemberku je doma Mišmaš Jože. Teško mu je, ker ni v vasi mladinske organizacije. Sovlaščanom ve marsikaj povedati. Le vprašajte ga o informbiroju! Kar ogorčen bo postal, ko vam bo pripovedoval o podlostih, naperjenih proti naši domovini. Zaradi informbirojevskih izzivačev je bil na albanski meji celo enkrat ranjen, zato jih globoko sovraži. Zraven še jasno poudari: »Ta nesramna gonja pa ne škoduje samo nam, ampak vsemu delovnemu ljudstvu sveta.«

Še mnogo in mnogo je takih primerov po naši Dolenjski, ki kažejo, kako borci, ki so bili deležni vzgoje v armadi, aktivno posegajo v življenje na vasi, v delo množičnih organizacij in se bore za socializacijo naše vasi. Želimo jim čim več uspeha, da bi preko naših organizacij še naprej budili zavest naših množic in tako dokazali, da so vredni sinovi ljudstva.

Zupančič Draga

„Ne s ploskanjem, z delom pokažimo kaj znamo“!

(Ob občnem zboru sindikata splošnega gradbenega podjetja „Pionir“)

Pretekli teden je zborovala v okrašenih dvorani Sindikalnega doma v Novem mestu ena največjih podružnic novomeškega okraja. Delavci in nameščenci »Pionirja« so položili obračun svojega dela za leto 1949.

Zborovanje je začel predsednik podružnice tov. Jože Horvat. Pozdravil je kolektiv in tov. Jakoba Geiča, člana republiškega sindikalnega odbora gradbenih delavcev. Nato je poročal o izvršenem delu v minulemu letu.

»Pionir« — lahko bi rekli tudi: velika tovarna brez strehe. Gradbišča v treh okrajih, vsa pod prostim nebom, to je tovarna zidarjev, tesarjev, mehanikov, šoferjev in vseh drugih, ki zidajo, gradijo in postavljajo. Obsežen plan gradenj so lani izpolnili v splošnem z 98%. Lahko bi ga tudi stoodstotno, če ne bi imeli toliko neopravičenih izostankov. To je rak-rana podjetja. Na gradbišču v Straži so imeli n. pr. kar 11% neopravičenih izostankov. Skupno je bilo lani izgubljenih 3869 delovnih dni, kar predstavlja vrednost 5 milijonov dinarjev. Že samo s temi dnevi, ki so se razgubili po zidanicah, košnjah, pospravljanju poljskih pridelkov itd., bi lahko zgradili stanovanjski blok za 10 družin. Na občnem zboru zavedni delavci niso skrivali te rane. Krepko so udarili po zamudnikih in izostankarjih.

Lani so sprejeli v sindikat 120 novih članov. Imeli so 44 udarnikov. Teh je v podjetju veliko več, le sindikalna podružnica in vodstvo sta premalo skrbeli, da bi bili redno vsi proglašeni, mnogi delavci pa, ki imajo vse pogoje za častni naslov, si te večkrat zapravijo z nepotrebnimi izostanki. Pohvalili so lani 229 delavcev in razdelili za 360.000 dinarjev nagrad.

Tekmovali so in dokazali prednost novega načina zidanja

Lani so pri »Pionirju« na gradbišču v Straži trije zidarji sezidali v enem dnevu po novem, brigadnem načinu dela, 120 kubičnih metrov opečnega zidu. Dokazali so prednost novega načina dela, na drugi strani pa potrdili, da nam ni treba tudi na Dolenjskem prav nič zaostajati za velikimi gradbišči naše petletke. Po normah dela zdaj na gradbiščih »Pionirja« 98% delavcev, v stranskih obratih pa so norme postavljene do 78%. Ponekod so šefi gradbišč norme prikrojili po svoje, tako da niso bile več stvarne. Tu bo potrebno večje sodelovanje sindikalnih pododborov z vodji gradbišč.

Napake v delu sindikata

Največja je bila nedvomno ta, da so šele v zadnjem času organizirali komisije v upravnem odboru podružnice. Grupni poverjeniki niso imeli sej, kjer bi z ljudmi razpravljali prav o vseli vprašanjih, ki so bila važna za napredek podjetja. Več bi bilo treba med letom narediti za zaščito dela, za preskrbo itd. Grupni poverjeniki pa so dostikrat svoje delo omejili le na — zbiranje članarine. Pa še ta ni v redu pobrana. Norme v planirani članarini niso dosegli. V enem mesecu so n. pr. plačali delavci 4000 dinarjev, v naslednjem pa kar 14.000 dinarjev članarine. Tudi tu je sindikat storil premalo.

Kulturnoprosvetno delo bi bilo lahko boljše, so ugotavljali na občnem zboru. Imeli so sicer posamezne prireditve, vendar si ljudje na gradbiščih želijo tudi oddiha in kulturne hrane. Odbor bi bil moral večkrat misliti na razna gostovanja, koncerte, gledališke prireditve itd. Zadnje gostovanje umetnikov iz Ljubljane v Rusalnicah, Gradacu in Novem mestu je pokazalo, kako radi sprejmejo v svoji sredi delavci naše ljudske umet-

nike. Letos bo moral novi odbor skrbeti tudi za to plat življenja v kolektivu.

Pevski zbor je imel težave, vendar je napredoval. 11 članov so poslali na brezplačen oddih v sindikalne domove, 117 jih je izkoristilo četrtinsko vožnjo za dopust, skupno pa je izrabilo letni plačani dopust 441 članov podružnice. — Zanemarjena pa je bila skrb za mladino. Več skrbi bi bili morali posvečati na gradbiščih tudi čistoči in urejenosti stanovanj. Iz poročila delovnega inšpektorja v podjetju je bilo razvidno, da so imeli lani 43 lahkih nezdod; skoraj v vseh primerih je bila premajhna pazljivost samih delavcev vzrok za nezgodo. Dvig tehnične higijene v podjetju bo dvignil tudi produkcijo, so pravilno postavili.

Odkrito so se pogovorili

Po poročilih je sledila pestra diskusija. Kdor je bil na lanskem občnem zboru, bi tokrat kolektiva »Pionirja« skoraj ne spoznal. Živahno so se oglašali delavci in nameščenci, ostro kritizirali napake, predlagali ukrepe za izboljšanje discipline itd. Delegat gradbišča v Straži je n. pr. kritiziral funkcije odbora, da so premalo prihajali med nje. V pododboru so imeli mlade, delavne tovariše, ki pa niso imeli dovolj izkušenj v sindikalnem delu. Delavci želijo predavanj o znanosti marksizma-leninizma, radi bi vedeli kaj več o borbah, ki so prvi dvignili zastave delavskega razreda.

Pogovor o ljudski inšpekciji je bil premalo določen. Pravilno pa so poudarili naloge inšpekcije. Vodstva gradbišč so odgovorna tudi za vzgojo mladih kadrov. Mladinski aktiv bo moral odločneje reševati vsa vprašanja, ki zadevajo v živo mladince podjetja.

V bodoče bodo bolj skrbeli za proglašanje udarnikov. Pritegnili jih bodo v politično delo v podjetju, saj so udarniki najboljši delavci in ne smejo stati ob strani, ko se »Pionir« bori za izvršitev svojih nalog.

Za knjižnico, dramatsko skupino in fizkulturo je bilo doslej v podjetju pre-

malo zanimanja. Bolj so se razživel šahisti, ki jih je zdaj že 40; večkrat so se z uspehom pomerili z najboljšimi šahisti okraja. Brigada »Pionirja« je lani napravila 811 metrov drv na Rogu. To se je v oskrbi delavcev in podjetja močno poznalo. Tesnejšo povezavo pa bo moral referent za preskrbo ustvariti med podružnico in trgovskim magazinom podjetja.

Tovariš Omerzel, znani zidar »Pionirja« in zmagovalci v lanskem tekmovanju, je pozval vse zidarje podjetja, da sprejmejo novi način zidanja. Živahno razpravljanje o vseh nalogah je pokazalo, da se delovni kolektiv »Pionirja« zaveda boja za socializem in da se s ponosom vključuje v vrste graditeljev lepše bodočnosti naših narodov.

Pred zaključkom debate je vstal v prvih vrstah delavec »Pionirja« in po domače povedal tovarišem takole:

»Mi ploskamo, direktor pa planjra. Ko zidamo, jih toliko in toliko manjka; ta pravi, da gre za dva dni domov, ta za tri, drugega ni teden dni nazaj. To ni disciplina! Ne z besedami, z delom pokažimo, kaj hočemo, ne s ploskanjem, temveč z uspehi pokažimo, kaj znamo!«

Svojemu tovarišu so delavci in nameščenci iskreno pritrdili. Nato jih je pozdravil tovariš Geič in poudaril pomen volitev v Zvezno skupščino, v katero kandidira letos tudi zidar Rakef, znani udarnik. Ugotovil je velik napredek sindikalne podružnice v primeri z lanskim letom in razmeram v podjetju. Kolektiv »Pionirja« je na pravi poti, da se dostojno uvrsti med naše najboljše gradbine.

Nato so bile volitve novega odbora. Sprejeti so bili važni sklepi, ki pomenijo za sindikat enega največjih podjetij v okraju pravo prelomnico, kakor je to občni zbor pravilno ugotovil.

Z uspešnim letnim občnim zborom sindikata je stopil »Pionir« v četrto, zmogovito leto Titove petletke.

TOVARNA GORI!

Iz življenja gasilskih organizacij na Dolenjskem

Skozi mesto drve gasilci na malem kamionu, ki je predelan v polgasilkega. Velika lestev se okorno kobali za njimi.

»Kje gori?« Ljudje stikajo glave, se sprašujejo in zmagujejo z rameni.

»Tovarna igrač gori!«, ve nekdo povedati. Gruče se zbirajo na mostu.

Pred tovarno igrač so že postrojeni domači gasilci, tovarniška gasilska četa, kakor jim pravijo. 24 jih je, poveljuje jim pa Viktor Krajnc, mojster iz strojnice. Ko prihitijo mestni gasilci oziroma njihova dežurna desetina, se oglasi na ovinku tudi hupa šmihelskih gasilcev. Fink Ivan, njihov poveljnik, se seznanja s tovariši iz tovarne igrač. Mi, ki stojimo blizu skupine, v kateri se menijo poveljniki treh gasilskih edinic o »suhi vaji«, hitro zvemo, da tokrat nič ne gori. Bo torej vaja. Ob peti zabrlizgajo piščalke.

Čez dve minuti stoji pred tovarno visoka lestev Novomeščanov. V sredi in na vrhu stojita gasilca. Napadalec na vrhu zre mirno na streho tovarne. Če bi gorelo, bi vedel kam usmeriti curek vode.

Prva se je oglašila motorka tovarniških gasilcev. Zagnali so jo kar na cesti — vendar, tudi v vaji mora biti vse kakor da bi res gorelo. Hitro zložijo cevi in v diru zapeljuje težak stroj h Krki. Za ogrom se je ustavil avto Šmihelčanov. Tovariš Fink poveljuje mirno, brez razburjenja:

kratek posvet. Prostor, kjer stojijo zdaj motorke, bo treba še bolj utrditi. Tovarniška motorka je najtežja v okraju; v primeru potrebe jo morajo gasilci spuščati po strmem bregu do vode, zato bodo morali to vajo še večkrat ponavljati.

Šmihelski gasilci poročajo nato pred avtomobilom poveljniku o izvršenem delu. Prvi o motorki, drugi o ceveh, napadalec o svojem delu in tako dalje. — Nato poskačejo na kamion. Novomeščani so zložili lestev in naložili motorko. Tovarniški gasilci vlečejo težko motorko v breg.

Vaja je končana. Kaj pa, če bi v tovarni zares izbruhnil požar? Gasilci mislijo naprej. Vsak ve za svoje mesto, vsakdo pozna nalogo, ki ga čaka. Gasilci so vedno pripravljeni.

To so povedali naslednji dan tudi na svoji okrajni letni skupščini.

*

V letu 1949 je bilo v novomeškem okraju 37 požarov. Člani 33 gasilskih društev so sodelovali s 508 možmi pri gašenju teh požarov. Škode je napravil ogenj lani v okraju za 10 milijonov 930 tisoč dinarjev! Za najmanj 5 milijonov dinarjev škode pa so obvarovali ljudsko premoženje gasilci.

Otroci so zažgali gospodarske stavbe in hiše v 12 primerih, zaradi nepazljivosti odraslih je gorelo na 13 krajih, strela je povzročila 2 požara, iz nepojasnjenih vzrokov pa je gorelo v 13 primerih. Pri gašenju so člani gasilskih prostovoljnih čet naredili 3143 delovnih ur, pri obnavljanju gasilskih domov 678 ur, pri delu na cestah 1680 prostovoljnih ur, pri združnih domovih 2900 ur, pri napravljanju gramoza pa 562 ur. Skupno so lani opravili naši gasilci 30.490 delovnih ur! To je velika številka in moramo naše čuvarje skupne lastnine na tem mestu pohvaliti za vzorno delo in njihov trud! Danes jih je v okraju že 1140, od tega 135 žena in 372 mladincev. Častnih članov imajo 42, v industrijskih četah pa je 106 gasilcev. Lani so imeli 156 vaj, posebej z industrijskimi četami pa še 12 praktičnih vaj.

Lani so imeli gasilci v okraju 42 javnih nastopov, mesečno po 2 do 4 suhe ali mokre vaje, 122 članskih sestankov, 75 strokovnih predavanj, 8 predavanj o varovanju starinskih zgradb itd. Člani niso imeli nobene nesreče, pač pa je pri požarih poginilo 35 prašičev, 18 goved in 6 konj, v Mirni peči pa je strela ubila gospodarja in uničila stavbo.

Pri požarnovarnostnih ogledih stanovanj in gospodarskih zgradb so gasilske čete opravile 2964 ur, pri žetvi in mlačvi pa je pomagalo 15 gasilskih društev s 73 urami. — Preskrba za vodo je v mnogih krajih nezadovoljiva, ponekod pa primanjkuje tudi orodja, cevi itd. Krajevni ljudski odbori marsikje sploh niso bili povezani z delom gasilcev, niti jim niso nudili kakšne pomoči. V bodoče mora tak malomaren odnos odpasti. Gasilce je treba upoštevati tudi takrat, ko ne gori v vasi!

Po poročilih so gasilci govorili tudi o volitvah, sprejeli so vrsto važnih sklepov za nadaljnji razvoj gasilstva v okraju. V Hinjah bodo ustanovili novo društvo, uredili bodo pregled nad vsem delom, prav posebno pa bodo skrbeli za razširitev članstva v gasilskih društvih.

Delo gasilcev je v dobi, ko z vsemi silami gradimo socializem, še posebej važno! Čuvarjem našega imetja je ljudstvo hvaležno za njihovo nesebično in požrtvovalno delo v korist skupnosti! A.

OBJAVA

V ponedeljek dne 20. marca sem izgubila novo temno rdečo jopico z rjavim vzorcem. Verjetno sem jo pustila v okrajnem magazinu (prej Smalc) in jo je kaka oseba pomotoma odnesla. Če pa jo je kdo našel na cesti ali kje drugje, ga iskreno prosim, da jo vrne proti nagradi na naslov: Wutti Mira, učiteljica v Karteljevem, pošta Mirna peč.

O otroški lenobi

Mnogokrat tožijo starši in vzgojitelji, da je ta ali oni otrok len. Največkrat se zadovoljujejo z ugotovitvijo, da je len, da je otrok pač k slabemu nagnjen, kvečjemu še poiščejo zdravila proti lenobi v »leskovi palici«. Take miselnosti, da je najboljša zdravilo proti lenobi leskova mast, je med našim ljudstvom precej, saj prav to miselnost izraža ljudski pregovor, ko meni, da šiba novo mašo poje.

Ljudska modrost pa pobija mnenje, da bi bil otrok po naravi len s tem, ko pravi, da je zdrav otrok kot živo srebro. To je res. Otrok po naravi nikakor ni len, ampak so glavni vzroki lenobe: bolezen, napačna vzgoja in nedelavno okolje.

Zdrav otrok se neprestano igra v starosti primerni igri. K igri otroka silijo sile, ki so v njem. Ko otrok malo odrase, si pri igri postavi tudi smoter in ga hoče doseči. Če se otrok ne igra, je bolan. Zanimivo je, da nekako do 4. leta pri otroku sploh ne govorimo o lenobi. Nekako od tega leta dalje namreč odrasli od otroka zahtevamo, da naj to ali ono napravi, da se bo navadil delati. Če tega večkrat ne opravi, pravimo, da je otrok len. Len je torej človek, ki ne opravlja družbeno koristnega dela in hoče živeti na račun dela drugega človeka.

Opazovanja nam kažejo, da se bolan otrok ne igra, noče delati. Slabokrvni in slabotni otroci niso preveč vneti za telesno, ne za duševno delo. Po vsaki prestopi otrokovi boleznici se otrok več ali manj poleni. Večkrat opazamo med lenimi otroci v šoli tiste, ki slabo vidijo, slišijo ali imajo polipe v nosu. Taki otroci se morajo veliko bolj truditi kot zdravi. Ker delo zahteva od njih več napa, se hitreje utrudijo. Ako tega ne upoštevamo in jih zato zmerjamo, zakrknemo, se oplašijo in polene. Če hočemo, da bodo naši otroci delavni, je torej naša dolžnost, da skrbimo za njihovo zdravje.

Dostikrat opazamo veliko delavnost pa hkrati tudi lenobo pri otrocih v dozorevajoči dobi (pri deklicah med 12 in 13 letom, pri dečkih pa med 13 in 15 letom). Tedaj se vrše v telesu važne spremembe, ki silno vplivajo na otrokovo zmogljivost, in tudi na duševno življenje.

Še večkrat pa so otroci leni zaradi napačne vzgoje. Ako hočemo, da bo

otrok priden, pri delu natančen in vesten, tedaj moramo, pravilno usmerjati otroške igre. Nikakor ni dobro, če otroku strogo ne določimo časa za igro in delo. Kadar se otrok igra, je v igro zaptopljen. Ako ga vedno kličemo od igre, da nam to ali ono napravi, ga s tem nervingamo, raztresemo in navajamo na neubogljivost. Če pa je čas igre strogo odmerjen, vsega tega ni.

Nikakor pa s tem nočem reči, naj se otrok samo igra. Naša dolžnost je, da otroka že zgodaj navajamo na delo. Jako radi se polene prav tisti otroci, od katerih starši nikoli ne zahtevajo, da bi kaj delali. Naravno je, da ta otrok ne more spoznati, da je dolžan delati. K lenobi pa navajamo otroka tudi tedaj, če zahtevamo od njega neprimerno telesno ali duševno delo. Preden damo otroku delo, moramo dobro premisliti, če ga zmore. Ako otrok dela ne zmore, pa ga zaradi tega še ozmerjamo, občuti krivico in mu pač vzbujamo mržnjo do dela.

Otrok zgubi veselje do dela tudi tedaj, če dela ne nadzorujemo in mu ne povemo, kako naj dela. Ako napravi narobe, se nad njim jezimo, čeprav smo vsega sami krivi. Otrok brez nadzorstva delo odlaša na naslednji dan in se poleni. Kadar naročimo otroku, da to ali ono napravi, moramo vedno pogledati, če je delo napravil in kako ga je opravil. Nikakor dobro ne vplivamo na otroka, če ga za vsako najmanjše delo nagrajujemo. Otrok je namreč preračunljiv in zahteva vedno večje nagrade za opravljeno delo. Nagrada za opravljeno delo naj bo primerna in vzpodbudna beseda in naj otrok počasi uvidi, da mora delati, ker je to njegova dolžnost.

Večkrat otroka silimo k lenobi tudi s tem, da neprestano govorimo vpricho otroka, da je dela preveč, da je pretežno itd. Otroci mnogo bolje slišijo, kakor si mislimo odrasli. S takim govorjenjem vzbujamo v otroku mržnjo do dela. Pri vzgoji namreč še vedno velja, da besede mičejo, vzgledi vlečejo.

Precej vpliva na otroka tudi družba. Ako se otrok družji z otroki, ki nikoli nič ne delajo, se poleni, zato pa je dolžnost staršev, da se zanimajo, s kom se otroci družijo.

Črnomeljski dijaki na odru

Mladinsko kulturno - umetniško društvo na naši gimnaziji je v nedeljo in ponedeljek uprizorilo Gogoljevega »Revizorja«. Večmesečno pozhvalno delo pod vodstvom profesorja tov. Barboriča je imelo prav lep uspeh. Mlade igralce želimo še večkrat videti na našem odru. T. Z.

(Nadaljevanje)

Profesor Ivan Andoljšek:

Nekaj pripomb k šolstvu v novomeškem okraju

Po teh ugotovitvah bomo pregledali še uspehe, ozir. neuspehe v I. razr. gimnazije. Pri tem pa nam ne gre seveda za to, da bi neuspehe pripisali morda samo osnovnim šolam. Gotovo so tudi na gimnaziji objektivne težave, pa tudi subjektivni faktorji, ki negativno vplivajo na neuspeh. Gre predvsem za to, da napake odkrijemo in jih skušamo odpraviti. Podrobneje se ne nameravam spuščati v metodično-didaktično problematiko gimnazije, ker nisem za to poklican, kakor nisem poklican, da bi obravnaval te probleme osnovne šole, vendar bi nakazal nekaj podatkov, iz katerih bo možno sklepati na napake. Metodično didaktična problematika obeh šol bi zahtevala temeljitejšo obravnavo, če hočemo uspešno rešiti vprašanje prehoda iz ene šole na drugo.

Anketa v I. gimnaziji. V I. r. gimn. sta 202 dijaka. Od teh je 60 ponavljalcev, 141 novincev. Prereševali smo samo novince. Od novincev jih je izdelalo v I. polletju 60, ni pa jih izdelalo 81.

Število slabih ocen po predmetih je takole: slovenščina 38, srbohrv. 12, ruščina 51, zgodovina 39, zemljepis 29, matematika 37, prirodopis 24, petje 13, telovadba 13, risanje 0.

Učenci so iz 21 šol v okraju in iz 10 šol izven okraja. Največ jih je iz Novega mesta (53), Smihela (14), Malega Slatnika (10),

Prečne (8), Bele Cerkev (5), Brusnic (4), Skocijana (4), z ostalih šol so po 1 do 3.

Zanimivo je primerjati ocenjevanje v 4 razr. osnov. šol in na gimnaziji, če seveda pri tem upoštevamo še druge momente, ki jih bom navedel pozneje.

Z 1 slabo oceno na gimn. ima na osnovni šoli učencev uspeh 6 odl., 6 pd., 5 db.;

z 2 slab. oc. na gimn. ima na osnovni šoli učencev uspeh 5 odl., 17 pd., 3 db.;

s 3 slab. oc. na gimn. ima na osnovni šoli učencev uspeh 2 odl., 23 pd., 14 db.

Izmed učencev s slabimi ocenami jih ima 42 prostor za nemoteno učenje, 39 pa ne, 30 je takih učencev, ki jim doma pomagajo pri učenju, 51 pa ne, doma jih stanuje 57, drugod 15, v internatu 4, 9 se jih vozi z vlakom, 37 jih pešači nad 2 km, vzgojenih je bilo doma 43, 38 pa ne.

Slavisti so ugotovili, da jih je znalo estetsko logično čitati 61, 80 ne, zadostno podlago iz slovnice je prineslo 56 učencev, 85 ne, logičnega obnavljanja prečitanega teksta je bilo sposobnih 59, 82 pa ne, čitljivo piše in kaže čut za lepo obliko 80 učencev, 61 ne, pismenega izražanja brez večjih pravopisnih napak je bilo sposobnih 50, 91 ne.

Matematiki so ugotovili, da je obvladalo štiri računске operacije brezhibno 68 učencev, 73 ne, zanesljivo je poznalo vse mere 48 učencev, 43 jih ni poznalo, logičnega sklepanja je sposobnih 50, 91 ne.

Iz gospodarstva

Čuvajmo naše gozdove pred požari

Ogenj, ki je človeku tako neobhodno potreben in koristen pri dnevnih potrebah prehrane in gospodarstva, pri predelavi surovin v koristno orodje, postane najhujši sovražnik vsega živega in mrtvega, kakor hitro nastopi samostojno po lastni poti uničujoč vse, kar pride v njegov objem.

V spomladanskih sušnih mesecih, ko narava še miruje in so gozdna tla pokrita s suhim listjem, veliko travo, dračjem in pepelom, postanejo gozdni požari nevaren pojav za naše gozdove. Nova trava, ki brani, da se požar širi, še ni pognala, zato so gozdni požari najbolj nevarni meseca marca in aprila. Največ gozdnih požarov povzročijo v naših krajih železnica z utrinki, veliko požarov nastane vsled neprevidnega odstranjevanja gorečih ogorkov in vžigalic ter zažiganja ognja v gozdu. Nekaj požarov povzročijo tudi zlobna roka. Gozdnih požarov je več vrst, najbolj čest je prizemni požar, kateri uniči nežno mladino gozdnega drevja. Starejšemu drevju tak gozdni požar po navadi ne prizadene občutne škode. Da se izogne požaru je dolžan vsak državljan paziti sam na sebe in na sotovariše, posebno pa na sumljive ljudi,

DOL. TOPLICE NA DELU ZA PLANIRANJE POMLADANSKE SETVE IN OBVEZNE ODDAJE

Da bi se ne ponovile napake prejšnjih let, sklicuje krajevni ljudski odbor Dolenjske Toplice sestanke gospodarjev po posameznih vaseh. Na njih se množično razpravlja o planu pomladanske setve in obvezne oddaje mleka in jajc. Sestanki so bili že na Gornjem in Dolnjem Polju, Dol. Sušicah in Drenju. Sestanek je bil sklican tudi za Dolenjske Toplice, ki pa se ga je udeležilo le malo gospodarjev in bo zato še enkrat sklican.

Udeležba na Gornjem in Dolnjem Polju je bila polnoštevilna. Po obrazložitvi nujnosti potrebe planske setve so razgovori potekali v splošno zadovoljnost. — Neki član Krajevnega ljudskega odbora je s svojimi pripombami, ki niso bile na mestu, delo nekoliko oviral. Prav tako je tudi v Drenju poteklo zborovanje v redu, le eden izmed gospodarjev je nekaj časa oportunistično skušal delo ovirati, pa zaradi uvidenosti gospodarjev ni dosegel svojega namena.

Iz poteka razpravljanja o planski setvi v Dol. Sušicah, kjer so se sestanka udeležili vsi razen dveh gospodarjev, se je videlo, da to vidijo ljudje le sami sabe, potreb delovnih ljudi pa ne vidijo in nikakor ne morejo ali pa nočejo razumeti naše poti v socializem. Čuta do delovnega razreda, ki se trudi in muči v tovarnah za izboljšanje življenjskih prilik je to kaj malo. Ena izmed navzočih, Bučar Marija, ne more razumeti, da so v stari Jugoslaviji le bogatini dobro in brezskrbno živeli in pa taki, ki so izkoriščali revne sloje, na katere naša oblast s posebno

ki se morda potikajo po gozdu brez pravega opravila. Tudi železniško osebje lahko prepreči požar, če v kali zatre ogenj predno zavzame večji obseg. Prizemni požar gasimo z vejami, če udarjamo po gorečem listju. Gozdni požar je dolžan vsak državljan gasiti, brez ozira čigav gozd gasi.

Tovariši, zavedatj se moramo, da gradimo socializem, katerega podlaga je napredno razvita industrija in kmetijstvo. Obe panogi potrebujejo za svoj razvoj in obstoj surovine iz gozda, zato smatramo gozd kot važen člen naše kapitalne izgradnje. Maršal Tito je v predvolivnih govorih javno pokazal škodo, ki nam jo prizadevajo države kominforma, pokazal je tudi težave, ki jih moramo prebroditi predno zgradimo socializem in z njim boljše življenje. Če vse dobro premislimo, pridemo do zaključka, da moramo budno čuvati naše gozdne zaklade pred uničevanjem po gozdnem požaru.

Da si pa prihranimo trud pri gašenju požara, bomo previdni in oprezni z ognjem v bližini gozdov. Laže se je požaru izogniti, kakor požar gasiti.

pozornostjo gleda, da jim ustvari človeka dostojno življenje.

Večji kmetje tudi ne morejo razumeti, da mali kmetje ne morejo dati dajatev namesto večjih kmetov, ko še za svoje potrebe ne morejo dovolj pridelati. Ti bi najraje videli, da bi malim kmetom naprtili dajatve mesto velikim kmetom.

Za plan so se izjavljali, da ne bodo merili posejane površine, da nimajo semenskega krompirja, sploh so se precej oportunistično izražali. Tudi odborniki sami niso bili v pomoč ljudskemu odboru, temveč so sami pomagali godrnjati. Tudi vaška OF ne gre na roko ljudskemu odboru. Odborniki se niti sestankov ne udeležujejo in zato ima Krajevni ljudski odbor velike težave z delom, da se bo v redu izvršilo. G. D.

VSEM POVERJENIKOM

Ponovno prosimo vse poverjenike časopisa in krajevne odbore OF, da pošljejo obračun in denar za doslej prejete številke. V kolikor še niste poslali spiska stalnih naročnikov, storite to čimprej, ker vam bomo sicer dostavljanje lista ustavili in ga poslali tistim, ki so že presegli prvotno določeno število naročnikov.

Krajevni odbor OF Trebnje in Črnomelj: ponovno vas v imenu vaših članov prosimo, da nam dostavite spiske stalnih naročnikov. Nakažite denar za doslej sprejete številke. Vaši uredniški pododbori še vedno ne delajo. Izvršite sprejete sklepe! UPRAVA ČASOPISA

Zgodovinarji so mnenja, da se preveč mehanično uče in ne znajo povezovati snovi v logične celote, geografi pa menijo, da jim manjkajo osnovni pojmi in je znanje preveč mehanično.

Ako pregledamo te številke, ugotovimo precej podobne težave kakor prej. Zanimivo je, da večina teh učencev stanuje doma, da morajo pomagati pri delu, nimajo prostora za nemoteno učenje, slabi polovici pomagajo pri učenju, večina staršev prihaja spraševati za reče tik pred semestrom, precej učencev pešači ali se vozi z vlakom. Vse to so objektivne težave, ki negativno vplivajo na uspeh. Gotovo precej vpliva na uspeh tudi nov način dela v gimnaziji, vsako uro prihajajo v razrede novi profesorji, vsakemu se je treba do neke meje prilagoditi. Ko odzvonijo, se začne nova ura in se je treba hitro prilagoditi na nove razmere. Prej pa so imeli morda po več let istega učitelja, so malo zavlekli uro računstva in drugič nadomestili slovenščino itd. Da bi omilili ta prepad, je treba način dela v 4 razr. osnovne šole prilagoditi načinu dela v gimnaziji. Tu pa naj bi v nižjih razredih po možnosti poučevali izkušeni praktiki in razredniki omiljevali z domačnostjo spremembo učnih moči.

Pred vojno je bilo pri nas dosti govora o delovni šoli, ki se je izrodila v mnogih primerih v golo igrakanje, da so učenci sami določali smoter pouka itd. Morda je nekaj ostankov tega v naših osnovnih šolah, ker je bilo to pri nas sila moderno pred vojno. Danes vemo, da učitelj vodi pouk ob sođe-

lovanju učencev. Pri teh učencih se namreč opaža, da so izredno živahni, radi vsi vprek vpijejo, ne slede pa tako radi logični poti predmeta in pouka. Seveda nočem s tem reči, naj bi sedeli v gimnaziji kot prilepljeni, ampak hočem poudariti, da jih mora osnovna šola pripraviti v višjih razredih do discipliniranega sodelovanja pri pouku.

Pomanjkanje knjig sili te učence, da pišejo snov po diktatu, pa mnogi ne zmorejo tempa, niti ne obvladajo pravopisa. Potrebno bi bilo, da bi osnovna šola gojila vzporedno z višino razreda vedno hitrejši diktat, prav gotovo pa je, da mora tudi gimn. učiti upoštevati stopnjo teh učencev.

Ako upoštevamo podatke o ocenjevanju, vidimo, da nekaj ni v redu. Da se zadeva razčisti, bi morali učitelji in prof. temeljito pretresti kriterij ocenjevanja.

Razlike v ocenjevanju, ugotovitve slavnosti in matematikov pa več ali manj zanesljivo govore za to, četudi upoštevamo razmere na osnovnih šolah v okraju, da izpiti lani niso bili realni.

Zato se mi zdi potrebno, da bi vse osnovne šole temeljito pregledale učne načrte glede na prilike po okrajih in bi se tako sestavil primerno zahteven načrt, dokler se vse objektivne težave, ki ovirajo izvedbo načrta, ne odpravijo. Edino na tak način bi lahko zahtevali, da vse šole predelajo točno učni načrt, znanje na vseh šolah pa bi bilo več ali manj enakomerno solidno.

(Konec.)

PIŠEJO NAM

MLADINA, KAJ PRAVIS NA TO?

Dne 15. marca t. l. je bil na predlog sekretarke aktivna LMS Tomažja vas sklican mladinski sestanek. Namen sestanka je bil v glavnem v tem, da bi se mladina pogovorila o svojih naloga glede bližajočih se volitev. Sestanek se je udeležilo lepo število mladine, vendar na žalost ni stvar niti najmanj uspela.

Tovarišica blagajničarka aktivna in tovariš, ki odgovarja za kulturo in prosveto, sta vzela stvar malomarno, morda celo za nepotrebno. Obrnila sta pogovor na same šaljive stvari, ki na sestanek nikakor ne spadajo. Zato na sestanku ni bilo drugega kot nepotreben smeh. Gotovo sta bila imenovana tovariša tako razigrane volje, da sta popolnoma pozabila na velike naloge, ki stojijo pred našo mladino.

Se večja zamera gre tovarišici blagajničarki, ki je že starejša mladinka in obenem odbornica OF. Prav gotovo bi naša mladina rada delala, ko bi ji dajali funkcionarji dober vzgled. Zato se topla priporočila vsem funkcionarjem mladinskih organizacij, da prenešajo samo najboljše lastnosti na mladino, ker le z dobrimi zgledi bodo vzgojili mladino, ki naj bo ponos Titve Jugoslavije. R. M.—a.

LED JE PREBIT!

Zadnji čas je postalo v Skocjanu zelo živahno. To živahnost je povzročila mladina. Vsak večer se je zbirala v šoli in se pripravljala na uprizoritev igre »Talcia«, katero je dne 19. marca res spravila na oder.

S prireditvijo so bile razne težkoče n. pr. prostor, oder in drugo. Toda pridne roke in razumevanje pri ljudeh sta vse to premagala. Tov. poslovodja odkupne stanice nam je dal na razpolago prostor, kjer smo postavili oder in izvedli prireditev.

Igra je lepo uspela in zadovoljila ljudstvo, ki je pokazalo, da si želi kulturnega življenja. To nam je dalo pobudo, da imamo v načrtu še drugo kulturno prireditev.

Igra pa je imela tudi drug velik pomen. Na raznih mladinskih sestankih je bilo nekaj časa mrtvilo. Izobraževalni tečaj, ki se vrši trikrat tedensko, in vaje za prireditev, so dale povod za zbliznanje mladine, kar ima uspeh v tem, da je vse delo olajšano.

Tudi za volitve se je pokazala razgibanost. Mladina je prevzela okrasitev vseh volišč, kurirsko službo in sodelovanje v komisijah. Pionirji so pripravili dračje za kres, ki so ga zažgali na predvečer volitev.

In Ti?

»No, kako pa Dolenjski list,« me sreča na cesti znanec.

»Povej ti, saj ga bereš, kolikor vem!« mu odvrnem.

»Nič ne rečem, potreba je bila velika. Globoko vrzel smo zamašili z lokalnim časopisom. Oblika je dobra, naročnina nizka. Ljudje ga kar radi berejo, le...«

Za hip je obstal, kakor da se mu je kaj zataknilo v grlu. Vzpodbudil sem ga.

»No, le povej, saj veš, da brez kritike ni uspehov, ne napredka!«

»Veš, takole je: predolge članke imate včasih. No, nič hudega, včasih to tudi mora biti, če gre za načelna, važna vprašanja. Bolj važno pa se mi zdi to, kar pravijo tuintam — da bi namreč bil list še boljši, če bi več pisal o naših res domačih zadevah, če bi bil torej še bolj zanimiv, še bolj pester! Poglej na primer tole: v trgovini se je pokvarila koruzna moka, ali pa so že tako dobili, veš, tamle v Ljubljanski ulici. Nameščenske so si lahko v skladišču kar roke pogrele med vrečami, tako toplo moko so dobile. Užitna seveda ni bila: O tem napiše kaj! Pa pred mlekarno pogled! Vrste, kače in čakanje. Še vedno! Pa k avtobusu stopite, preden odpelje izpred Metropola! Kaj vse sem zadnje sredo videl! Zadnjič je gorelo na šentjernejskem polju. Nepredvidnost, saj razumeš, kakor pri tistih dveh tovarišicah na Ljubljanski cesti, ki sta pustili električni

Predvsem gre tu zahvala učiteljstvu, ki žrtvuje tako skopo odmerjene proste ure, da vodi in sodeluje pri kulturno prosvetnem delu.

KAJ PA NAS BRIGADIR,

Kmečka obdelovalna zadruga »Rdeča zvezda« v Beli cerkvi ima v vinogradniški skupini brigadirja Franca Klobučarja. Imenovani tovariš brigadir ima precej dobrih lastnosti in ga imamo zadrružniki radi. Lepo se pogovori z nami in je tudi dober delavec. Samo eno napako ima, da ne sme zagledati odprte zidanice.

Dne 16. marca smo rezali v vinogradu. Po svoji slabi navadi je zašel v neko zidnico. Ker se je bližala noč, smo ga poklicali, da bo vpisal naše delo. Dejal je, da pride takoj. Ker ga pa le ni bilo, smo končali z delom. Klicali smo zopet, naj pride, toda na naše začudenje je zaklical: »Jutri delamo spet od tam skupaj.«

Nikakor ga nismo pripravili, da bi zapustil zidnico. Mi, zadrružniki, mislimo, da je tudi brigadir dolžan biti med delom pri nas in da pravilno izpolnjuje svojo dolžnost.

Vendar mu zato ne zamerimo, ker je dober človek, in upamo, da se bo popobiljšal.

Zadrružnik.

NARODNA MILICA NA OBISKU V DOL. TOPLICAH

»Člani Narodne milice iz Ljubljane, kakih 150 po številu, so povabili kmečko obdelovalno zadrugo iz Straže, Podhoste in Poljan v Dol. Toplice, jim priredili kulturno prireditev ter jih obdarili z bogatimi darili. Prispele so s svojo godbo, ki je v prvih popoldanskih urah igrala na zdraviliškem trgu. Kulturna prireditev pa se je vršila v kopalniški restavracijski dvorani.

Podporočnik tov. Lavrič je v govoru omenil napredek, ki ga je v graditvi socializma že dosegla naša država kljub vsem zaprekam in nasprotovanju informbirojevskih držav, ki z vso silo zavirajo ali hočejo zavirati našo izgradnjo socializma ter s svojim nesmiselnim nasprotovanjem preprečiti doseg petletnega plana. Za svoja lepa izvajanja je žel obilo priznanj. Za njim je opisal tovariš Sreiner Franc razvoj industrije v novi Titovi Jugoslaviji in nujno socializacijo našega kmetijstva. Z nezaupanjem, je rekel tovariš govornik, se je oziral ves svet na načrt našega gospodarstva, toda ljudstvo, ki si je znalo priboriti svojo svobodo, čeprav hočejo informbirojevci to zanikati, pa si kljub temu

kuhalnik vklopljen in odšli z doma, potem jima je pa zgorela omara z obleko. Še hiša bi se bila kmalu vžgala! Potem tista nesreča s pijanim voznikom in nepredvidnim šoferjem, veš, bil sem zraven in...«

Tu sem znanca ustavil.

»Kaj misliš, da lahko urednik s »Ljavci vse to sam ve in si ogleda? Zakaj pa nisi ti nič napisal o vsem tem, kar si videl in za kar veš?«

Pogledal me je, nato pa dejal:

»Saj bi, a nimam časa...«

Pa sva bila skupaj. Beseda je dala besedo. Ko sem mu razložil, da tisti, ki največ tožijo o pomanjkanju časa, po navadi le ne znajo s časom pravilno razpolagati, je obljubil, da bo v bodoče mislil tudi na Dolenjski list.

»Časopis bo takšen, kakršni bodo njegovi sodelavci. Brez dopisnikov pa ne more biti drobnih novic, zanimivosti, kritike, pohval in ne priznanj! In če ti bo kdo še potožil, da bi bil list lahko boljši, ga povabi v vrste dopisnikov!«

Tako sva se poslovila. In ko boste v vašem odboru OF, v sindikalni podružnici, v družbi ali doma razpravljali o hibah in pomanjkljivosti našega lista, pišite o tem tudi — uredništvu; Le s skupnim delom bomo dvignili kakovost in pestrost časopisa, le z družinimi napori bo postal takšen, kakršnega vsi želimo!

ustvarja svojo socializacijo, ki je primerna naši domovini. Jugoslavija ni več samo agrarna država, temveč je že tudi industrijska.

Po govorih so sledile pevske točke, deklaracije in dve igrici enodejanki. Prvo »Jernačeva družina«, ki prikazuje kolebanje starokopitnega kmeta za vstop v Kmečko obdelovalno zadrugo, je spisal miličnik Ivan Korže. V odmorih je igrala godba.

Po dovršenem programu je prejela zadruga iz Podhoste 1 radio-aparat, električni dinam motor in usnjen jermen, zadruga iz Poljan lepo in bogato knjižnico z omaro vred, kip tov. Tita in še dve sliki, zadruga iz Straže pa radioaparata. Predsedniki posameznih zadrug so se s toplimi besedami zahvalili za velikodušne darove.

Prireditve je pokazala slika sedanjih razmer v primeri s staro Jugoslavijo. Sedaj vsa oblast stoji na strani delovnega človeka in mu pomaga v borbi za graditev socializma. Naše preprosto ljudstvo pa tudi spoznava razliko in se čimdalje bolj zaveda graditve socializma. Naše preprosto ljudstvo pa tudi spoznava razliko in se čimdalje bolj zaveda graditve socializma. Po prireditvi in obdarovanju se je razvila prisrčna prosta zabava. G. D.

ALI NI SKODA?

Trgovina v Dragi pri Beli cerkvi, ima v svojem skladišču tudi reje s podganami. Ko vstopiš v skladišče, vidiš vreče napolnjene s koruznimi izdelki vse izgledane in moko vso ponenaženo. Ta moka je že tako pokvarjena, da sploh ni za uživanje.

V skladišču so razvaline bivšega miekarskega kotla. V njem je gnezdo teh ostudnih živali. Ali se ne bi dalo te ruševine z majhnimi stroški odpraviti in urediti skladišče, ki bo odgovarjalo svojemu namenu?

Kdo odgovarja za ta nered? Poslovodja ali trgovska inšpekcija?

Na eni strani se borimo, za prehrano delovnih množic, na drugi strani pa se po krivdi »nekoga« kvarijo živila. Jakič Mara

SMRT BIROKRACIJI!...

Tov. Siško Janez, predsednik kmečke obdelovalne zadruge Gorpavica v Orehovici je šel na »Promles« v Novem mestu, da bi mu nakazali oglje, ki ga rabi zadruga za svojo kovačnico. Nakazali so mu ga na železniški postaji v Bršljinu. Oglje, ki je na tej postaji, vozijo iz Orehovice.

Tov. Siško je opomnil osebe na Promiesu, da bi lahko dobil oglje v Orehovici, namesto da bi ga vozili nazaj iz Bršljina. Toda to ni nič pomagalo. Moral je napraviti precej poti, da je dosegel, da so lahko dobili oglje pri kovačnici namesto v Bršljinu, kakor je bilo prvič nakazano.

Ta primer je zelo tipičen za birokracijo, proti kateri se borimo in katera se ne sme pojavljati pri našem delu. Za odpravo take birokracije po uradih in pisarnah morajo neprenehoma misliti, kako bi najbolj pravilno rešili vprašanja, ki se postavljajo pred nje.

K. P. K.

Kaznujmo špekulante!

Nekateri hočejo na vsak način ogoljufati delovno ljudstvo in vse tiste, ki se preživljajo z garantirano preskrbo. Prepričani so, da jih ne more nihče zasačiti pri njihovem zločinskem delu. Kvarijo živila, jih odmetavajo in tako odtegujejo prepotrebno hrano ljudskim množicam. Take špekulante je treba na vsak način kaznovati in jim onemogočiti njihovo delo.

Taka škodljivca ljudskega zdravja in delovne zmoglosti našega ljudstva, ki se ne nehno bori za izgraditev boljšega in lepšega življenja, sta:

1. Jože Staniša iz Konca št. 3. Krajevni ljudski odbor Podgrad, ki je oddal 1. februarja 1950 Kmetijski zadrugi 9 kg masti. Tej masti pa je bilo dodano 45%, tretje skoraj polovica krompirja. Jasno je, da je hotel s tem oškodovati delovne ljudi in s tem sebe okoristiti. Poleg tega je še oddal 4,45 kg kuhanega masla, v katrem pa je bilo 14% soli. Ljudska inšpekcija ga je zalotila pri tem dejanju in ga predala Komisiji za preskrbo in zdravstvenemu nadzorstvu. Komisija ga je obsodila na 20.000 din globe.

2. Fabjan Terezija iz Gromovlj. Krajevni ljudski odbor Skocjan, je oddala Kmečki zadrugi 13 kg masti, v kateri je bilo 20% kuhinjske soli. S tem je hotela oddati v promet pokvarjena živila. Pred komisijo za prekrške se je zagovarjala, da je hotela s tem obvarovati mast pred pokvarjenjem, kar ji pa seveda nihče ne verjame. Obsojena je bila na 5.000 din kazni, v primeru neplačila pa bo morala odditi na 3 mesece pobiljševalnega dela.

Take kazni za saboterje v prehrani so nujno potrebne, ker drugače bi lahko še nadaljevali s kvarjenjem živil in s tem zmanjševali delovno sposobnost in zdravje ljudstva.

PA RES NE VEMO, CE JE PRAV

Neka gozdarska ustanova je začela prav na hitro postavljati barake na najbolj prometnem in vidnem kraju v Novem mestu. Zelo smo hvaležni, da bo ta ustanova postavila svoje urade v barako in je to zelo hvalevredno. Vendar pa nam je nerazumljivo, zakaj se postavljajo barake na vidna mesta, dočim se lepi stanovanjski bloki postavljajo v skrite prostore za Krko. Med razgovorom o tem vprašanju je nekdo izrazil to čudno reševanje zidanja in obnove v Novem mestu takole: »Da se tako dela, je krivda v tem, ker hočejo do skrajnosti izpolniti načelo, da se naj očuvajo tradicije narodno osvobodilne borbe.« Mi pa mislimo takole: »Treba je očuvati tradicije narodno osvobodilne borbe v revolucionarnem reševanju vprašanj, ki se tičejo izboljšanja življenjskih prilik delovnega ljudstva, da se držimo tradicij narodne osvobodilne borbe v tem, da se borbeno in z doslednostjo lotimo vsakega dela in ne ostanemo samo pri sklepih raznih konferenc in sestankov. Zadnji čas je, da pristopi Mestni ljudski odbor k rešitvi sklepa o ustanovitvi Komisije za obnovo in graditev Novega mesta, ki do pravilno vodila celotno obnovo in gradnjo Novega mesta.

KAM S TOLIKIMI NAPISI

Ce prihajaš v Novo mesto po cesti iz Mirne peč ali iz Smihela ali z Drske, seti pokaže velik napis NOVO MESTO, ki ga je dalo postaviti Poverjenstvo za promet. Poleg tega pa niti korak stran, vиси na steni napis: Kraj, mesto: Novo mesto, občina: Novo mesto, srez: Novo mesto. Mogoče je oni, ki je postavil poverjenjski napis, čakal na direktivo od zgoraj, da bi odstranil ostanke že močno fašistične Jugoslavije.

Čudno pa je, da se je vendarle našel nekdo, ki je odstranil napis neke zakotne uličice v Novem mestu samem, ki je imela napis še iz 17. stoletja »Katzensteig« s prav lepo dekoracijo. Mogoči bi bilo pa vendarle prav, da bi preje obvestili Muzejsko društvo, da bi ta redek napis vsaj fotografirali in nato fotografijo spravili v Muzej, če je že ravno nujno potrebna odstranitev, kajti tudi napis, ki označuje kraj in je iz stare Jugoslavije, bomo shranili v muzeju.

IZ DOBLICKE GORE

Smo majhna, po vinskih gorica v bližini Crnomlja raztresena vasica. Zavedamo se tega, da novi čas zahteva od nas vseh večjega in temeljitejšega znanja. Zato smo takoj v začetku decembra osnovali izobraževalni tečaj, ki ga je enkrat v tednu redno obiskovalo 20 do 25 tečajnikov. Zaradi pomanjkanja dela smo morali nehati s tečajem in v nedeljo dne 19. t. m. smo z njim »uradno« zaključili. Večkrat poudarjena skupnost in tovarništvo sta prišli do vidnega izraza ob pogrnjenih mizah in zvokih harmonike. Upamo, da bomo s tečajem v jeseni nadaljevali.

T. Z.

KRATKE VESTI

SMRT VESTNE UCITELJICE IN DOSLEDNE BORKE

V St. Jerneju je 23. marca umrla znana učiteljica Skrbec Otilija. Bolehala je že dalje časa. Učiteljvala je v Dolenjskih Toplicah. St. Jerneju, Orehovici in končno zopet v svojem domačem kraju St. Jerneju. Med okupacijo je bila že v letu 1941. odločna borka za pravice delovnega ljudstva. Pri njenem radu so se zbirali somišljeniki osvobodilne fronte in se navduševali za borbo malih narodov. Leta 1942 je morala v ilegalo in končno v Gorjanski bataljon, kjer je skupno z ostalimi partizani pretrpela vse gorje in napore borečega se ljudstva. Sodelovala je tudi v Gorjanski pomožni tehniki s svojim že lani umrlim možem Karlom. Oba sta prinesla iz partizanstva skrito kal bolezn, ki ju je razjedala. Kot učiteljica je bila dobra pedagoginja in vzgojiteljica mladine. Imeli jo bomo v svetlem spominu.

IZVRSILI SO OBVEZE

Vaščani iz vasi Vrh so napravili v čast volitev 880 ur prostovoljnega dela in pripeljali 500 vozov kamenja za popravilo poti Sela—Vrh. Sezagaj so tudi drva za šolsko kuhinjo in s Selani skupno napravili še 190 prostovoljnih ur. Prekorčili so torej našo obvezo za 270 ur in s pripeljavo 500 vozov kamenja.

TEZKA IZGUBA

V Vavti vasi je zadela družino Dularjevih težka izguba. Po zelo kratki a mučni bolezn sta umrli kar obe hčerki. Dne 23. marca so pokopali prvo hčerko, 25. marca pa še Ludvo. Pogreba so se udeležili številni vaščani in okoličani, saj sta bili obe zelo priljubljeni in delavni v množičnih organizacijah. Ludva je bila dobra učiteljica in so jo imeli Pionirski nad vse radi. Zalujočim staršem in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.